

panelið

Framtíðin hjá samvinnurørsluni í Føroyum

Sammeta vit samtøkurørsluna í Føroyum við rørlurnar í hinum Norðanlondum eru vit enn komnir stutt áleiðis. Samtøkurørslan eydnaðist seint og er enn langt frá komin upp í ta hædd, hon er á í øðrum londum. Eitt sermerki í Føroyum er t. d. at samtøkurørslan einki framleiðir.

Dýrandi millumlið

Eg datt herfyri í samgonguskjalinum hjá teimum 3 landsstýrisflokkunum niður á eitt petti, har tosað verður um kooperativ tiltøk í samband við ávísar vørur, og í sama petti verður tosað um, at hitt almenna vil stýða royndum at sleppa undan dýrkandi millumliðum í handlunum.

Gongdin hjá Keypsamtøkuni hevur verið í størri og størri mun at keypa beinleiðis frá framleiðarunum. Hetta kemur lutvis av, at Keypsamtøkan er beinleiðis boykottað av meginpartinum av føroyskum heilsolummonnum, og lutvis, at samtøkan nú hevur so stóra sølu, at hon væl fær tikið stórar sendingar beinleiðis frá framleiðarunum.

Tað er einki loynimál t. d., at summar vørur hava fingist biligari í smásølu hjá Keypsamtøk-

uni enn í heilsølu hjá heilsolummonnum.

Harnæst hevur ein og hvør limur (og fyri tanns skyld ein og hvør annar) møguleika at kanna prisir og vinning, og er samtøkan tí undir støðugum eftirliti viðvirkandi prisi.

Nú hetta var eitt lítið frávik frá tí, sum eg ætlaði at skriva.

Vøxtur í samtøkuhugsjónini

Eg ivist ikki í, at samtøkuhugsjónin júst í hesum árum fer at vera fyri stórum framtøkum. Vit hoyra um ætlanir at skipa tiltøk innan útróðurin kooperativt. T. d. sølu og innkeyp av útgerð. Samstundis fær Føroya Keypsamtøka næstan hvørja viku áheitanir um at stuðla royndum at gera keypsamtøkur ymsa staðni í Føroyum.

Har, sum keypsamtøkur eru, økist partur okkara av smásøluni fyri hvørt roknskaparskeið.

Og eg haldi, tað er gleðiligt, at so er. Tað kann bert vera ein vinningur fyri samfelagið alt, at vinni og størri partar koma undir demokratiskt eftirlit frá teimum, sum fáast við hesar partar.

Vøxtur kann verða afturstig

Men — tí har er eitt men — leiðin liggur ikki bert greið. Góði byrurin júst nú kann eisini hava vandar við sær, so at ein vøxtur í samtøkurørsluni ikki førir fram.

Tí eru hini Norðanlondini framman fyri í nøgd, so eru vit kanska enn við okkara avmarkaðari stødd nærri samtøkuhugsjónunum, har tað eru limirnir, sum hava valdið.

Vøxtur og limastuðul

Tí eiga vit at leggja dent á komandi tíðina, sum vøxtur verður, at eitt hvørt nýtt øki veksir fram stuðlað av tí fólki, sum skal hava við samtøkuna at gera. Tí hevur Føroya Keypsamtøka ikki vilja sett úti-handlar úti um alt landið, hóast hetta ofta er umbyð. Vit seta tað sum eina treyt, at fólk á staðnum koma at standa fyri samtøkurørsluni har og stýra viðurskiptunum sjálvi.

Verður henda meginregla ikki havd fyri eyga, so kann tað ógvuliga skjótt henda, at samtøkurørslan missur sitt líkjaliga

og demokratiska innihald, og eftir stuttari tíð kemur at líkast einum og hvørjum øðrum handli. Tað er vert at leggja í geyma, at myllan altíð melur tann vegin. Vit liva í einum samfelag av ávísam slag við ávísam reglum fyri ognar- og búskaparviður-skiftum. Keypsamtøkan kann ikki droyma seg burtur úr hesum, og lata vera at fylgja hesum búskaparligu lógum. Tí er eitt trygt figgjarstøði fyri Keypsamtøkuna eins og fyri ein og hvønn annan handil ein ófrávikilig treyt.

Men út yvir tað hevur Keypsamtøkan sitt demokratiska eftirlit og sín limastuðul.

Tá figgjarliga grundarlagið er trygt, gevur hetta møguleikan fyri at vera meira enn ein handil til at andøva imóti rákinum innan fyri handilsskapin.

Hetta leggur eina ábyrgd á limirnar, og mær tykist at fleiri og fleiri kenna hesa ábyrgd. Heldur hesin vøxturinn í stuðli til og ábyrgd fyri Keypsamtøkuni fram, so er tað tryggin fyri, at samtøkurørslan í Føroyum varðveitir fulla innihald sitt, og tá verður einki mark fyri framtagmøguleikunum.

Kjartan Hoydal

við-merkingar

Góðir og ikki-góðir borgarar

Likamikið hvat politikkarakar okkara siga um spurningin «góðar borgarar», so stendur tó fast, at samfelagið hvílið meira á herðunum á summum enn á øðrum. Ein góður er hann ella hon, sum gera sínar samfelagsskyldur, sum av heilum huga vilja leggja samfelagið úr hondum eftir loknan arbeiðsdag í betri standi enn tey tóku við tí. Tey sína samfelagssinnu sít á ymiskan hátt. Tey ganga til arbeiðis hvønn dag, um heilsan er til tað. Tey gjalda skatt eftir inntøku, hóast tey mangan munu kenna tað tungt, tá tey vita, hvussu hann verður nýttur av somu politikkarunum, sum ikki tora, at kalla tey góðar borgarar. Við ábyrgd halda tey lóginar og leggja ikki tí almenna til byrðu eins og onnur, sum politikarnir leiftra fyri dagliga.

Jú, vist er munur millum borgarar. Við góðum fólki byggja vit gott land. Men visa politikarnir, at teir ikki vilja kennast við góðar borgarar, so fara hesir helst at fækka í tali, og tá kann tað gerast truplari, enn tað nú er, at vera politikari.

Brot úr leiðara í tí ópolitiska partinum í Dagblaðnum.

Hvar aðrastaðni kundi slíkt verið at sæð? Møguliga í høgarsinnaða, (hálfasistiska) blaðnum Minut, ið kemur út sum vikuvís í Danmark!

VIDM.

Tá javnaðarløgmaður okkara gamlaárskvöld talaði til fólkið, bar hann eisini við tey «virtokumál» og læst, sum um hetta var nakað, sum kom úr tí úr erva ynsku «decentralisering», sum var komin í gongd í Danmark. Hann gekk so lættliga um tað, sum bóru yljarnar við gløður, men tó ikki nóg skjótt til, at ikki ein og annar skilti tað, ið hann segði, og sum var ikki satt. Tinganes-brongl úr enda í ein annan!

Í árunum undan tyktist lögmaður í øðrum regi ikki at eiga lyndi til at fara lætt um sannleikan. Tá ið hann hevur gjørt hetta nú, man tað tí helst stava frá, at tann politiski felagsskapur, hann er komin sær í í seinastum, ikki man vera hin hepnasti, hvorki fyri flokk hansara ella hann sjálvan. Ymsir kenna seg vónbrotnar, ikki bert úr øðrum flokkum, men eisini ymsir partamenn hansara.

Ynskir úr Danmark plaga annars at vera latin fyri Dimmu.

Undir nýggja savningarkapping

Fróðskaparsetur Føroya fer undir nýggja savningarkapping. Evnið hesaferð er: Gomlu veðurmerki okkara. Undir hetta koma øll mógulig merki, bæði inni og úti, veðursjúka, pátrúgv o. a.

Fróðskaparsetrið skrivur:

Í skránni fyri lestrarárið 1973—74 heitti Fróðskaparsetrið á fólk um allar oyggjarnar at taka lut í einari savningarkapping, sum varð nevnd «Duga tygum at hyggja upp á luftina?» Sum eitt framhald av hesum evni býður Fróðskaparsetrið tygum at vera við í einari landskapping at savna

Gomlu veðurmerki okkara

Her er tað við øðrum orðum ikki bert talan um at geva upplýs-

ingar um ymisk sløg av luft og skyggjum, men um alt, sum tygum ella aðrir her á landi hava verið vanir at spáa veðrið eftir! Samstundis verða tygum biðin um at upplýsa:

1. Hvaðan og hvussu hava tygum fingið kunnleika tygara um tey einstøku veðurmerkini?
2. Hvussu meta tygum spádomsvirðið í teimum einstøku veðurmerkjunum?
3. Navn, aldur, heimbygd og bústað tygara.

Fiskivinna — forrætning

Harra blaðstjóri!

Gev mær pláss fyri hesum reglum.

Gamlaárskvöld hoyrdu vit ymiskar leiðandi menn her á landi meta um úrslitið av árinum 1975 og um møguleikarnar í tí nýggja árinum.

Millum hesar var eisini formaðurin í meginfelag okkara útróðramanna. Sera hegnisliga býtti hann tey, sum hava við fiskivinnuna at gera, upp í tveir bólkar. Í fyrra bólkin koyrði hann okkum, ið hava fiskivinnuna til livibreyð, og í seinna bólkin tey, sum hava fiskivinnuna til forrætning ella spekulatiön.

Og rætt er tað. Tað er sum fiskimannafelagsformaðurin segði í útvarpinum fyri stuttum: nakrir politistar her og nakrir lærarar har byggja skip, bert fyri at sleppa undan skatti. Og

Gjalligari upplýsingar eru annars at fáa frá Fróðskaparsetrinum.

Tilfarið til kappingina eigur at verða latið Fróðskaparsetri Føroya í seinasta lagi 1. juli 1976.

Serkon dómsnevnd verður sett av setursráðnum til at kanna alt tilfarið og býta út virðislonir fyri bestu úrslitini.

Setrið tekur sær rætt til at endurrita burtur úr innkomna tilfarinum til varðveitslu í søvnum sínum.

BROV

vit kunnu halda á, onkur yvirmaður í danska handelsflotanum og onkur taxachauffurur í Havn byggja eisini, men til hvat? Upp á spekulatiön. Fyri at sleppa undan skatti og einki annað.

Slíkir eiga ikki at fáa innivist í okkara felag, og er onkur av misgávum komin við, eigur viðkomandi at fáa høvi til at melda seg út og annars at verða strokin.

Felagið eigur bert at verða fyri tey, sum hava fiskivinnuna til livibreyð.

fiskimaður burturav

Er nakað á vási, sum tú vilt hava í bløðini, so ring — vit eru til reiðar. Telefon okkara er 11820.

OV LEINGI OPIÐ

Ein kona, sum starvast í einum handli á bygd, og sum vildi vera ónevnd, ringdi til okkara og kærði seg um, at meðan handlar í Havn ávísar dagar á árinum hava opið til t. d. kl. 12, so hava handlar á bygd opið allan dagin, ella til kl. 17.30. Samstundis gerst arbeiðstíðin hjá krumba-fólki úti á bygd longri enn hjá teimum í Havn. Konan nevndi, at meðan handlar í Havn lótu aftur á miðdegi nýggjársaftan, so hevði handlin, hon stendur í, opið fullan dag, til kl. 17.30. Tey seinnu árin hava handlar í Havn latið aftur leygardagar á miðdegi. Men í teirri bygðini, haðani konan ringdi, hava tey framvegis opið til kl. 14 leygardagar.

Lesið sosialin!
Haldið sosialin!
Keypið sosialin!

Sosialurin
— altíð bestur!